

Сучасний урок основ християнської етики: особливості та структура

Ганна Самолюк

Учитель готується до хорошого уроку все життя... Така духовна і філософська основа нашої професії і технологія нашої праці: щоб дати учням іскорку знань, вчителеві треба ввібрати ціле море світла.

В.О.Сухомлинський

Вимоги до уроку основ християнської етики

1. Знання змісту уроку.
2. Відповідність змісту уроку Біблії.
3. Міжконфесійний характер уроку.
4. Використання матеріалу з життя.
5. Міжпредметні зв'язки.
5. Актуальність матеріалу.
7. Врахування індивідуально-психологічних особливостей.
8. Форми та методи.
9. Мовлення учителя.
10. Мотивація навчання.

Типи уроків за компетентностями:

1. Урок формування компетентностей

2. Урок розвитку компетентностей:

А. Урок розвитку компетентностей (*використання на уроці теоретичного матеріалу*)

Б. Урок розвитку компетентностей (*Лабораторна, практична робота*)

---

3. Урок корекції основних компетентностей

4. Урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей

5. Комбінований урок (*урок перевірки раніше засвоєного матеріалу й засвоєння нових знань*)

6. Комбінований урок (*Урок засвоєння знань, навичок і умінь, творче застосування їх на практиці в нестандартних умовах*)

Урок формування компетентностей

1. Вступна (організаційна частина)

Мотивація і стимулювання навчальної діяльності

Перевірка засвоєних раніше знань або
Актуалізація опорних знань і життєвого досвіду
учнів

Повідомлення теми і мети уроку

2. основна

Вивчення нового матеріалу:

- Сприйняття нового матеріалу
- Осмислення нового матеріалу

3. підсумкова

Узагальнення і систематизація знань
(діагностування правильності засвоєння знань)

Застосування знань у стандартних і змінених
умовах (закріплення нового матеріалу)

Підбиття підсумків (рефлексія)

Повідомлення домашнього завдання

Структура уроку

Тема

Мета:

- формування предметних компетентностей
- формування ключових компетентностей

Очікувані результати

Обладнання

Тип уроку

Перебіг уроку

I. Організаційний момент

II. Мотивація навчання

III. Актуалізація опорних знань

IV. Оголошення теми і очікуваних результатів уроку

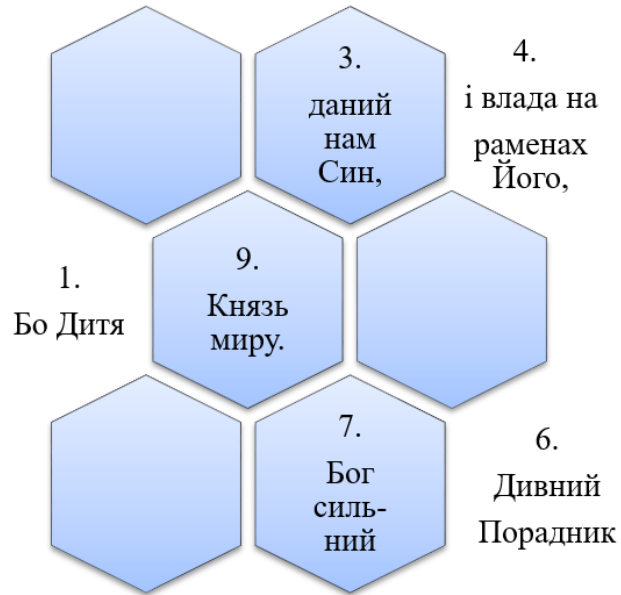
V. Опрацювання навчального матеріалу

VI. Підсумок уроку. Рефлексія

VII. Домашнє завдання

1. Користуючись підказкою, встав словосполучення з довідки у відповідні комірки. Домалою комірки, яких не вистачає. Запиши золотий вірш.

Довідка: 8. Отець вічності,; 2. народилося нам,; 5. і кликнуть ім'я Йому:.

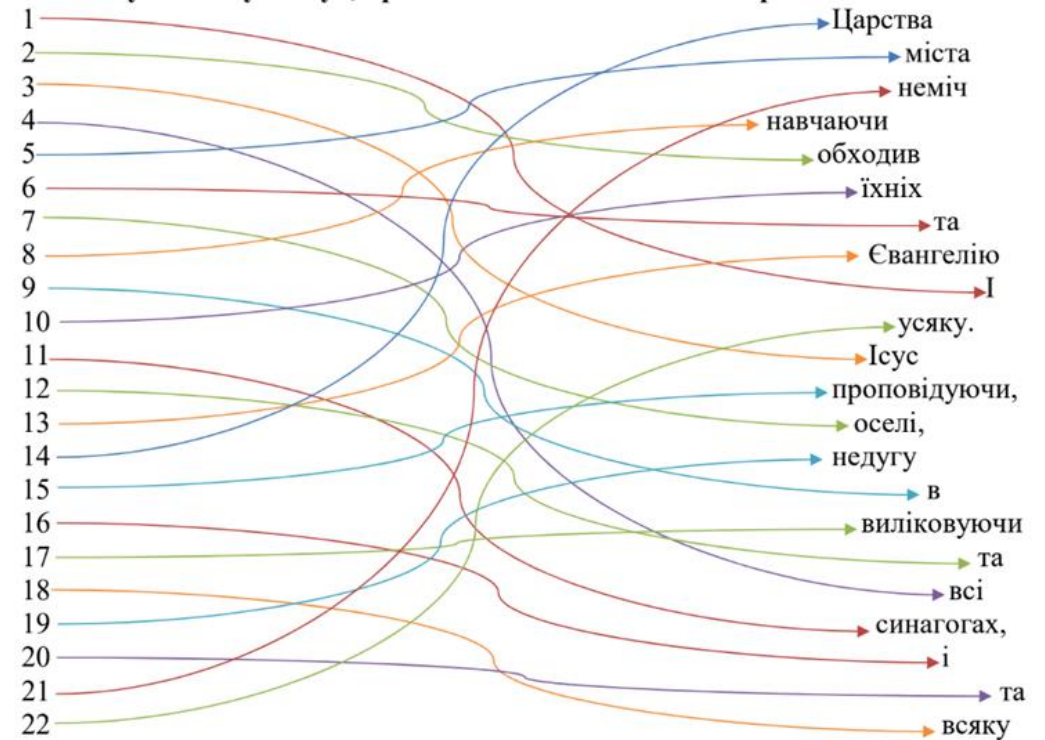

Робота із золотим віршем

1. Розплутай «плутанку», прочитай і запиши золотий вірш.

Олег Шупляк «Різдво»

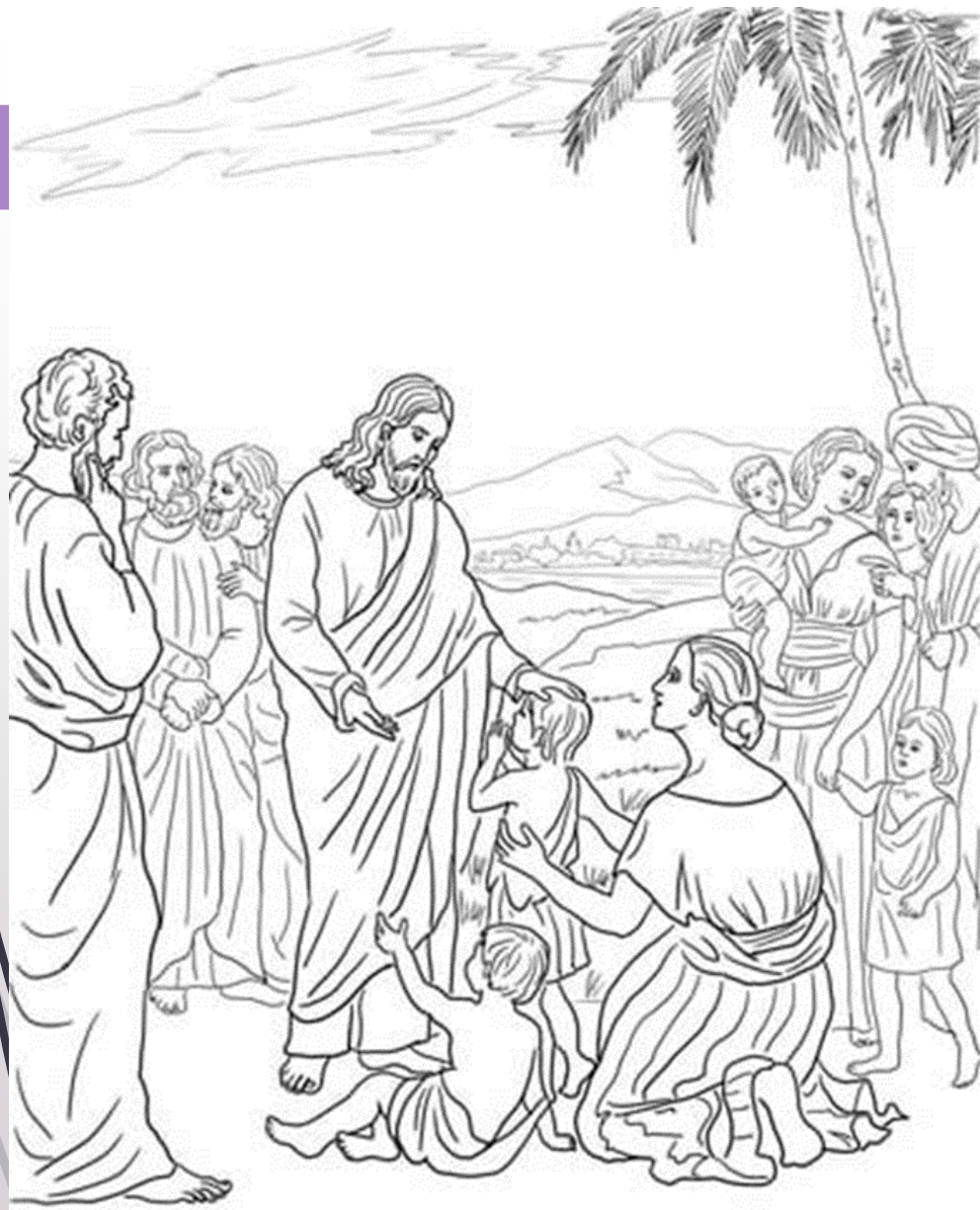
Голгофа України
1917—1921

Зцілення розслабленого,
Гарольд Коппін

Зцілення сліпого Вартимея,
Гарольд Коппін

<http://www.supercoloring.com/ua/rozmalovky/isus-blagoslovlyaye-ditey>

5. Моральний практикум. Робота в підручнику.

1. Гра «Абетка гарних слів».

(Добрий, душевний, доброзичливий, доброчесний, добропорядний, дружній...)

5. Робота у групах (Учнів поділено на 6 груп, представник кожної з груп обирає одну пелюстку квітки, яка прикріплена до дошки. На зворотній стороні пелюстки зазначено вид запитань, які необхідно буде підготувати його групі.)

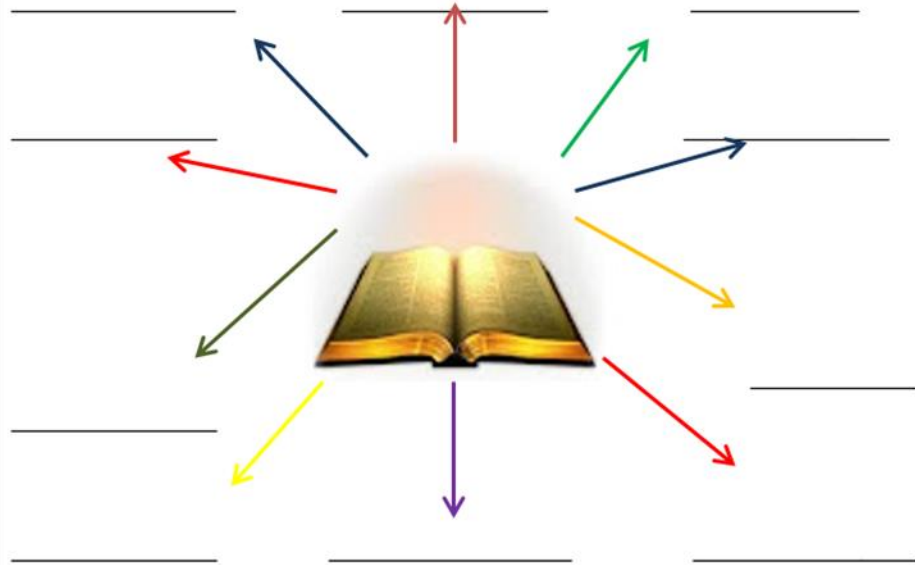
- Прочитайте пізнавальний текст підручника «Людина – унікальне, складне та особливе творіння Боже».
- Поставте якнайбільше запитань своїм однокласникам відповідно до пелюстки, яку ви обрали.

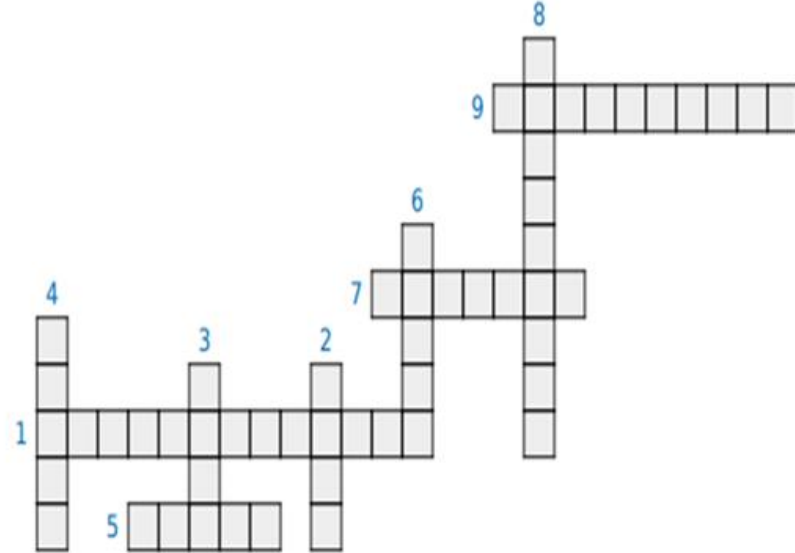
Хвилинка відпочинку – руханка «Мій Бог є Всесильний»

II. Перевірка домашнього завдання (колективне складання інтелектуальної мапи за змістом вивченої теми)

Ісус і діти

1. побажання Божої благодаті, Божої допомоги для людини
2. хто приходив до Ісуса
3. Хто сказав слова: "Пустіть дітей, щоб до Мене приходили"
4. учинок, який здійснюється на основі розуму і досвіду та потребує мудрого рішення на користь чогось або когось
5. Хтос замінив Ісусові земного батька
6. Мама Ісуса
7. Місто, у якому проходили дитячі роки Ісуса Христа
8. Книга, у якій вміщені слова Ісуса Христа про дітей
9. Скільки років було Ісусові, коли Він побував у Єрусалимському храмі

Запитаю

Розповім

Попрошу

Я, _____
Твоє ім'я

«Зворотній відлік»

- Назвіть три речі, які ви не знали до сьогоднішнього уроку;
- дві – які вас здивували;
- один приклад, який готові застосувати у житті.

VI. Підсумок уроку. Рефлексія

1. Самооцінювання

Зразок картки самооцінювання учнів

Чарівні відрізки

- На відрізку позначте кількість ваших правильних відповідей чи виконаних завдань протягом уроку.

Наприклад, п'ять.

- Що завадило вам отримати кращий результат?
- На що звернете більше уваги наступного уроку?

Мета уроку основ християнської етики

Процес досягнення мети передбачає реалізацію таких завдань:

1. ознайомлення учнів із Джерелом християнської моралі як із основою загальнолюдських цінностей;
2. інформування учнів про християнські чесноти: смирення, терпіння, справедливості, працьовитості, слухняності, поваги, співчуття, милосердя, патріотизм, про особливості й компоненти християнського морального Ідеалу;
3. формування свідомої та відповідальної особистості на основі християнських духовних, моральних та культурних цінностей;
4. створення належних морально-етичних умов для самопізнання та самореалізації молодого людини.
5. розкриття потенціалу Біблії як джерела моралі для людини;
6. пояснення моральних засад добра і зла;
7. підкреслення необхідності християнського учнівства;
8. пояснення сутності прощення та жертвності;
9. розкриття євангельські засади щастя як шляху до моральної досконалості;
10. формування свідомої та відповідальної особистості учня з урахуванням християнських духовних, моральних і культурних цінностей; створити належні морально-етичні умови для самопізнання й самореалізації;
11. оволодіння способами розумових дій, потрібних для розуміння минулого, досягнення сучасного й прогнозування майбутнього, а саме: бачення зв'язку між подіями та явищами (логічне мислення);
12. вміння оцінювати події (на основі критичного мислення);
13. знаходити нові аспекти змісту чи нові способи розв'язання проблем (творче мислення);
14. співпереживання людям, що опинилися у вирі несприятливих історичних подій (емпатійне мислення);
15. сприяння подальшому розвитку духовного й емоційного інтелекту.

Компетентнісний потенціал уроку основ християнської етики

Вільне володіння державною мовою

Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами

Математична компетентність

Компетентності в галузі природничих наук, техніки й технологій

Інноваційність

Екологічна компетентність

Інформаційно-комунікативна компетентність

Навчання впродовж життя

Ініціативність і підприємливість

Соціальна та громадянська компетентності

Культурна компетентність

Підприємливість та фінансова грамотність

Духовно-моральна компетентність

Посібник для вчителя

Конспекти уроків з основ християнської етики 5 клас

*Василь Жуковський, Ганна Самолюк, Ніна Жаровська,
Валентина Козут, Олена Коваль, Тетяна Октисюк,
Оксана Кошло, Володимир Неумитий, Наталія Сайберт*

Посібник для вчителя

Конспекти уроків

з основ християнської етики

5 клас

Посібник допоможе вчителю

- ✓ методично правильно підготуватися до уроку відповідно до вимог НУШ;
- ✓ урізноманітнити та оптимізувати діяльність учнів під час вивчення курсу;
- ✓ легко та доступно провести урок;
- ✓ пояснити матеріал з використанням сучасних форм, методів та засобів навчання;
- ✓ формувати в учнів предметні та ключові компетентності;
- ✓ буде ефективним під час очного та дистанційного навчання.

РОЗДІЛ IV. ЖИТТЯ ІСУСА ХРИСТА – ПРИКЛАД ЛЮБОВІ Й МИЛОСЕРДЯ ДО ЛЮДИНИ (5 годин)

Базові знання: моральна чистота дитини, право дитини на християнський моральний вибір, моральна відповідальність дорослих.

Основні вміння:
знає про ставлення Ісуса до дітей;
розуміє Ісусову заповідь батькам навчати дітей християнській мудрості;

Ісус і діти

Золотий вірш: «Пустіть дітей, щоб до Мене приходили, і не забороняйте їм, бо таких – Царство Боже. По правді кажу вам: хто Божого Царства не прийме, як дитя, той у нього не ввійде!» (Лк. 18: 16-17).

Ставлення Ісуса до дітей.

Пошуково-підготовчі завдання (аналіз понять у хмаринці слів, золотого вірша, скарбнички слів, завдань уроку)

Розкрити значення понять: моральна чистота дитини, право дитини на християнський моральний вибір, моральна відповідальність дорослих.

Проаналізувати хмаринки з ключовими словами. Проаналізувати й обговорити золотий вірш. Розкрити значення нових понять зі скарбнички слів.

усвідомлює важливість дитинства в житті людини;
пояснює, що вивчення християнської етики є виконанням настанови Ісуса Христа дітям приходити до Нього;
усвідомлює настанову Христа дорослим зберігати свою внутрішню чистоту;
розуміє важливість спілкування та розвитку стосунків дитини з Богом.

Ставлення:
ділиться власним досвідом стосунків із Богом;

розуміє, що місія батьків – прищеплювати дітям християнські цінності;

усвідомлює, що знайомство з християнськими цінностями необхідно для дитинства;

аналізує висловлювання відомих особистостей про важливість дитинства у житті людини;

збагачує особистий досвід моральними порадами української усної народної творчості.

«Не заважайте дітям приходити до Мене».

Євангельська історія про Ісуса і дітей (Лк. 18:15-17; Мт. 19:13-15; Мр. 10:13-16).

Повеління Христа батькам прищеплювати дітям духовно-моральні цінності.

Відмінність між дорослими й дітьми в сприйнятті Ісуса.

Право дітей на вибір дороги добра. Слова «Станьте такими, як діти» – настанова Ісуса Христа дорослим про обов'язок зберігати свою внутрішню чистоту.

Тема дитинства в українському та світовому мистецтві.

Українська усна народна творчість про дитинство.

Інформативно-інтерактивні завдання (читання й аналіз вступного та дидактичного тексті, євангельської історії)

Прочитати та проаналізувати вступний текст. Прочитати й обговорити біблійну історію. Прочитати й обговорити дидактичний текст.

Інтерактивно-дискусійні завдання (розв'язання проблемних ситуацій, завдань)

Чи мають діти право на вибір власного життєвого шляху?

Чи діти для Ісуса Христа важливіші за дорослих?

Чи є актуальним сьогодні дозволяти дітям приходити до Ісуса Христа?

Чому дітей вважають Божим благословенням?

Творчі рефлексивно-проектні завдання (індивідуальні, парні, групові) (інтерв'ю, анкетування, презентації, інтелект-карти, повідомлення тощо)

Проект: «Як можна зростати і водночас зберігати дитячу довіру до Божого Слова?».

Повідомлення: «Чому Бог визнає цінність дітей?».

Робота в групах. Поміркувати над питаннями:

«Чому Ісус Христос хотів, щоб усі люди були схожими на дітей?»;

«Що чекає на суспільство, у якому діти не приходять до Христа?»;

«Що б ви порадили батькам, які не дозволяють дітям приходити на уроки християнської етики?»;

«Які християнські моральні цінності

формуються у дітей на уроках християнської

етики?».

Тема: Ісус і діти.

Мета:

формування предметних компетентностей: ознайомити учнів із поняттями «благословення», «вибір», «моральна чистота дитини», «право дитини на християнський моральний вибір», «моральна відповідальність дорослих»; на основі Євангельської історії про Ісуса і дітей (Лк. 18:15-17; Мт. 19:13-15; Мр. 10:13-16) поглиблювати знання учнів про духовні цінності особистості такі як: віра та довіра, любов та милосердя; пояснити учням як будувати свої стосунки з Богом та людьми, робити виважений життєвий вибір, допомагати іншим людям розв'язувати особисті та соціальні проблеми на основі християнської моралі;

формування ключових компетентностей:

вільне володіння державною мовою: доступно і переконливо висловлювати свої думки, користуватися різними видами аргументації; розвивати мовленнєві вміння (чітко, правильно і виразно говорити, дотримуючись пауз, інтонації);

інформаційно-комунікативної: використовувати цифрові технології для пошуку потрібної біблійної, історичної та соціальної інформації, виконувати відповідні вправи і завдання;

навчання впродовж життя: визначати власні навчальні цілі в духовно-моральній і соціальній сферах; бажання ділитися знаннями з іншими; вдосконалювати вміння самоорганізовуватися до навчальної діяльності, виконувати відповідні завдання, виконувати розумові операції та практичні дії; розвивати пізнавальний інтерес, логічне мислення, вдосконалювати вміння запам'ятовувати, аналізувати інформацію, робити висновки та узагальнення;

ініціативність: використовувати біблійний досвід для самопізнання, розвитку, духовно-морального зростання;

соціальної та громадянської: вміння співпрацювати з однокласниками; працювати в парах та групах;

духовно-моральної: аналізувати, критично сприймати та порівнювати особисті вчинки та вчинки інших людей у контексті християнських духовно-моральних цінностей; допомагати іншим людям розв'язувати особисті та соціальні проблеми на основі християнської моралі.

Очікувані результати

Складник	Учень/учениця
Знаннєвий	Розрізняє поняття «благословення», «вибір», «моральна чистота дитини», «право дитини на християнський моральний вибір», «моральна відповідальність дорослих»; знає про ставлення Ісуса до дітей; розуміє Ісусові заповіді батькам навчати дітей християнській мудрості та важливості спілкування і розвитку стосунків дитини з Богом; що місія батьків – прищеплювати дітям християнські цінності.
Діяльнісний	вміє пояснювати , що вивчення християнської етики є виконанням настанови Ісуса Христа дітям приходити до Нього; ділиться власним досвідом стосунків із Богом та людьми.
Ціннісний	усвідомлює важливість дитинства в житті людини; настанови Христа зберігати свою внутрішню чистоту; що знайомство з християнськими цінностями необхідно розпочинати з дитинства.

3. Чому апостоли не пускали дітей до Ісуса?
  - Вони турбувалися про втомленого Ісуса;
  - Вважали, що у Нього є важливіші справи.
4. Як ти розумієш вислів «приходити до Христа»?
  - Спілкуватися з Богом;
  - Жити згідно Його заповідей;
  - Відчувати присутність Господа у своєму житті
  - Вивчати основи християнської етики
5. Чи є актуальним сьогодні дозволити дітям приходити до Ісуса?

- Для Ісуса кожна маленька дитина є цінною. Тому важливо, щоб діти пізнавали Бога і вчилися будувати стосунки з Ним.

4. **Руханка**

https://youtu.be/wI6vXdMABdg?list=PLmU_FVjHRhuCtcc4vY1tyfzvnUuLGF3v9

5. **Робота над оповіданням духовно-морального змісту «Про доброго хлопчика, до якого прийшов Ісус»**

<https://slovoproslovo.info/pritcha-pro-r-zdvo-dobrogo-hlopchika/>

1. Який сон приснився хлопчику?
2. Як сім'я шевців допомогла людям, яким потрібна була допомога?
3. Чому Ісус сказав, що Він тричі приходив до хлопчика?
4. Як ви розумієте слова Ісуса: «Усе, що ви зробили одному з братів моїх найменших – ви мені зробили» (Мт. 25: 40)?
5. Чи доводилось тобі допомагати людям, як Дмитрик?

6. **Робота в групах над питаннями:**

1 група: - Як можна зростати і водночас зберігати дитячу довіру до Божого Слова?

- Боже Слово – найбільша глибина мудрості. Біблія актуальна для людини у будь-якому віці. Через Слово людина духовно розвивається.

2 група: - Чому Бог визнає цінність дітей?

Даючи настанови своїм учням щодо дітей та обіймаючи цих найменших, Ісус Христос говорить нам усім, які вони дорожчі для Бога.

3 група: - Чому Ісус Христос хотів, щоб усі люди були схожими на дітей?
- Бо діти – щирі і відкриті, вмюють радіти життю. Їх душа чиста від гріха.

4 група: - Що б ти порадив батькам, які не дозволяють дітям приходити на уроки основ християнської етики?
- Забороняючи дітям приходити на уроки основ християнської етики, батьки цим самим не пускають їх до Ісуса, забирають у них можливість пізнавати Бога і будувати з Ним свої стосунки, щоб бути по-справжньому щасливими.

VI. Підсумок уроку.

Бесіда по питаннях:

1. Як Ісус Христос ставиться до дітей?
2. Яка роль батьків у правильному виборі дитиною її життєвого шляху?
3. Чи мають діти право на вибір власного життєвого шляху?
4. Як зробити правильний життєвий вибір? Що для цього потрібно робити?
5. Що чекає суспільство, у якому діти не приходять до Христа?

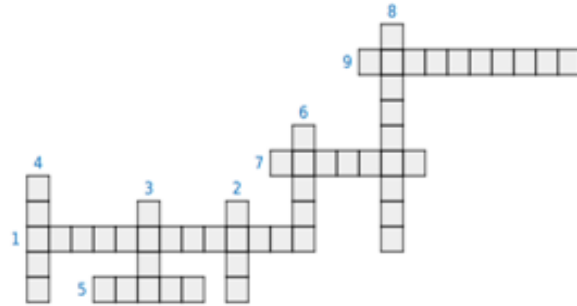
Робота в зошиті

Проаналізуй ситуацію і поміркую, як би ти вчинив/вчинила у ній:

- Уяви, що у тебе має відбутися зустріч із Ісусом Христом. Про що найголовніше ти в Нього запитав би/запитала б? Про що хотів би/хотіла б розповісти Йому? Про що попросити? **Запиши.**

Розгадування кросворду

Кросворд

1. побажання Божої благодаті, Божої допомоги для людини
2. хто провадив до Ісуса
3. Хто сказав слова: "Пустіть дітей, щоб до Мене приходили"
4. учинок, який здійснюється на основі розуму і досвіду та потребує мудрого рішення на користь чогось або когось
5. Хтос замінив Ісусові земного батька
6. Мама Ісуса
7. Місто, у якому провадили дитячі роки Ісуса Христа
8. Книга, у якій вишені слова Ісуса Христа про дітей
9. Скільки років було Ісусові, коли Він побував у Єрусалимському храмі

Рефлексія

Продовж речення

Сьогодні на уроці

я дізнався/дізналась... що Ісус хоче, щоб усі були як діти, бо у них чиста душа

Зрозумів/зрозуміла, що ...потрібно будувати стосунки з Богом і жити згідно Його законів

Навчився/навчилась...робити вибір на основі християнських цінностей

і запам'ятав/запам'ятала... поняття «вибір», «благословення»

Я прагну... жити у гармонії з Богом і людьми

У своєму житті я використаю... знання щодо правильного життєвого вибору

VII. Домашнє завдання (на вибір)

1. Проведи соціологічне опитування дітей різного віку, ким є для них Ісус Христос.

(Створи гугл-форму і проведи онлайн-опитування)

Анкета

1. Ким для тебе є Ісус Христос?

- а) Богом
- б) Учителем

2. Як ти спілкуєшся з Ісусом?

- а) молюся
- б) читаю Біблію
- в) приймаю участь у Богослужінні.

2. Візьми відео інтерв'ю за темою уроку.

3. Напиши міні-твір на тему «Ісус — Учитель усіх дітей».

4. Підготуй повідомлення: «Чому Бог визнає цінність дітей?»